

UVERTYR TILL "SANTA CECILIA" (musikens skyddshelgon)

Av Hilding Eklund, Glimtar 2014

I hörnet av Parkvägen och Källvägen låg inne bland tallarna kantor Lindgrens hus och hem. Han och hans fru upplät under den här tiden sitt hem för dom elever som ville lära första grunderna inom musicerandet. Minnesbilden av kantorn flyter för mig ihop med en annan kulturarbetare som bodde och verkade i Kolartorp ett 20-tal år senare – filmtecknaren och producenten Stig Lasseby. Båda odlade yvigt skägg under vilt växande hår, hade samma drömska blick och dom befann sig alltid i mitten vid stora sammankomster och sällskap.

Kantor och musiklärare Nils Lindgren hade fått epitetet "Skrammel-farbror" lagt till sitt namn beroende på programtiteln till radioprogrammet han ledde.

Att närma sig och sakta närma sig musikens hypnotiska sfär blev en omvälvande upplevelse där man blev medveten om något som funnits latent och som nu tillförde sinnena nya intryck.

Som hjälp fanns musikhäften att köpa, vilka innehöll både inlärningsvänlig text och enkla noter. Om några av musikens elever spelat hemma "till husbehov" hade det förmodligen varit på gehör och därför ansågs tonetten vara det idealiska instrumentet att börja med som försiktigt och okomplicerat visade vägen in i noternas värld.

När vi fått kännedom om, och en första inblick i ton- och taktarter, pauser och nyanseringar, var det dags att gå över till det instrument man önskade lära sig spela. Till stor del var det kanske styrt av vad som fanns i hemmen, hade man orgel, som i mitt fall, eller piano blev den naturliga följden att man tog pianolektioner, hade man en gitarr eller fiol hängande på väggen hemma var det vanliga önskemålet att kunna hantera och spela på dessa musikinstrument.

Med enkronashäftet "TEORETISK och PRAKTISK GREPPTABELL FÖR GITARR OCH LUTA, Elkan & Schildknecht. Emil Carelius, Kungl. Hov-Musikhandel" i handen, gick gitarrreleverna ner en trappa i kantorsvillan där lektioner och uppspelningar ägde rum i källarplanet medan pianoövningarna förrättades i vardagsrummet där flygeln stod – det kändes "aktigare" på något sätt att sitta där uppe och spela.

Pianoeleverna hade som läromedel "PIANOSPELETS A.B.C., kortfattad pianoskola av Martin Sundberg, NORDISKA MUSIKFÖRLAGET, STOCKHOLM".

Det var en melodibok med "50 melodier i lätta arrangemang för små pianister" (små pianister tyckte jag lät komiskt) och betingade ett pris av kr. 3:60. Med fyra enkronor i fickan cyklade jag en gång i veckan till musiklektionerna för att spela upp läxan och lära in någon ny melodi. Pianoläraren Bertil Sundin lindade inte in sina korrekationer i några artiga eller försiktiga fraser, vilket jag lärde mig från första stund:

- Ska du bli snickare? frågade han under en av de första lektionerna.

Med stela fingrar och spänd rygg svarade jag:

- Nää, det tror jag inte....?

- Du hamrar så väldigt på pianot, så jag trodde...

Jag fördökte föra ett avpassat och fjäderlätt anslag när vi gick vidare med tvåfjärdedelstakternas melodielement c e g och lite senare c d e f g.

När jag lärt in och spelat upp alla läxor från "All vår början bliver svår" till melodibokens 104:e musikstycke "Jag vet en dejlig rosa" var det dags att gå över till trefjärdedelsmelodier som "Alla fyrar blinka" och "Koster-valsens" samt lite senare enkla schlagers vilka då var populära och fanns att köpa i lösa notbladssystem.

Där hade vi "Button and Bows", "Aj, aj, aj Maria, Maria från Bahia", hon som kunde få en guldfisk utav kärlek börja skria, för övrigt den första låten jag lärde mig spela utan att se på notbladet.

Längre än till dessa tongångar kom jag inte på dryga tre år, läxorna jag hade att spela upp följande dag tog jag, många gånger, inte tag i förrän kvällen innan, då jag satte mig och trampade luft i orgeln, drog fram olika ljud från registerverkens andrag samt spelade vissa passager om och om igen, vilket jag borde gjort varenda kväll under veckan. Uppspelningen av läxan "Kolartorpsvalsen" födde fram en särskild känsla hos mig; jag tyckte valsen var "min", Kolartorp låg ju så nära, jag hade släktingar där och jag tyckte dessa noter inte angick någon annan – ingen kunde väl spela av dom så bra som jag....

Kanske det var ett sätt att animera musiksinnen.

Första gången jag spelade offentligt var på en musikskoleavslutning i Handens Folkets Hus. Kantorn höll där ett tal och framförde ett budskap till publicum som säkert kändes nödvändigt för honom, och som kanske än i denna tid äger betydelse; tvinga inte barnen till musikskolan, var och en skall känna egen glädje av att gå där, inte någon annans. Det skall för eleven kännas som ett naturligt behov att lära sig spela, liksom när ett barn undan för undan lär sig gå.

Kommentar till artikeln:

Från vår medlem MONICA NORDH kommer följande fina beskrivning av Nils Lindgren:

"Hej!

Ni ville ju ha "levande" skildringar från oss som har egna minnen av Nils Lindgren. Jag har mycket starka minnen av honom som dock inte har med hans musikaliska verksamhet att göra. Nils hade många fler strängar på sin lyra än den stora musikpedagogiska gärningen.

Nils samarbetade mycket med "Skå-Gustav" Jonsson, Mirjam och Joachim Israel med flera ungdomsvårdspionjärer.

Han utbildade sig senare själv till psykoterapeut och bedrev en gruppsykoterapeutisk verksamhet på Sibyllegatan på Östermalm. Jag deltog själv i gruppterapi hos honom mellan 1975 och 1978. Jag vet inte när verksamheten startade eller slutade. Nils avled ju 1980.

Nils var en mycket varm och klok människa och säkert fick många människor hjälp i hans grupper.

Jag är själv mycket tacksam för de erfarenheter och lärdomar jag fick i min grupp under hans kompetenta ledning."